

چالشهای مدیریت شهری در افغانستان، مورد مطالعه شهر کابل

سیدعلی حسینی^{۱*}، کرامت الله زیاری^۲

۱- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه تهران، eqbal124@yahoo.om
۲- استاد دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، zayyari@ut.ac.ir

چکیده

هر فعالیت اجتماعی بدون وجود مدیریت سازمان یافته ای که اهداف و ابزارهای رسیدن به آنها را مشخص کند و فعالیت ها را هماهنگ سازد، از هم می پاشد و به بی نظمی می گراید. شهرها به عنوان یک سامانه (System)، نیازمند مدیریت می باشند که به تعیین اهداف و برنامه ها پرداخته و فعالیت عناصر شهری را هماهنگ نماید. مشکلات شهری در کشورهای در حال توسعه به شدت وابسته به رشد جمعیت است. رشد جمعیت شهرهای افغانستان به صورت لجام گسیخته ای در حال افزایش است بطوریکه جمعیت شهر کابل، طی چند سال اخیر از ۲ میلیون نفر در سال ۲۰۰۰ به بیش از ۵.۵ میلیون نفر در سال ۲۰۱۲ رسیده است که این رشد بی رویه جمعیت در کنار سایر مشکلاتی که این کشور داراست، سیستم مدیریت شهری کابل را دچار چالشهای اساسی کرده است.

این تحقیق به بررسی چالشهای موجود مدیریت شهری کابل، با استفاده از مدل های تحلیلی و استراتژیکی سوات (SWOT) پرداخته و این چالشها را در بخشهای مختلف مورد تحلیل و ارزیابی قرار داده است. که نتایج حاصل از آن نشان می دهد وضعیت مدیریت شهری کابل با توجه به پارامترهای موثر در مدیریت که شامل مدیریت یکپارچه، مدیریت مشارکتی و مدیریت استراتژیک شهری است دارای ضعفهای ساختاری و کارکردی عمده ای است. بطوریکه هر سه نوع مدیریت در شهر کابل جایگاه شایسته ای ندارد و عموماً این شهر توسط نوعی مدیریت سنتی اداره می شود. تحلیلها در راستای مدیریت استراتژیک نشان می دهند که: شهر کابل از یکسو با وضعیت نابسامان درونی مانند از بین رفتن زیر ساختهای شهری، گسترش حاشیه نشینی، آلودگیهای زیست محیطی، افزایش معضلات اجتماعی و اقتصادی مانند فقر، بیکاری، بزهکاریهای اجتماعی و ... روبروست و از سوی دیگر نیز نتوانسته از فرصتها بهره گیری مناسب داشته باشد و از تهدیدهای که این شهر با آنها مواجه است، دوری گزیند.

واژه های کلیدی: مدیریت شهری، مدیریت استراتژیک، مدل سوات، کابل

۱- مقدمه

رشد شتابان شهرنشینی و شهرگرایی به ویژه در کشورهای در حال توسعه، اداره شهرها را با مشکلات جدی روبرو ساخته است. مسائل اجتماعی، اقتصادی و کالبدی و فرهنگی در شهرها، بر پیچیدگی موضوع افزوده است به همین سبب و با توجه به شرایط فوق در شهرهای جهان سومی و به طور خاص در کلان شهرها مشکلات عمده ای چون مهاجرت روستائیان به شهر، ترافیک، آلودگی هوا، مسکن، آب و فاضلاب، کمبود